

Kommunens Riskinstruktion

Dokumenttyp: Regler

Antaget av: Kommunstyrelsen 2017-04-18, § 188

Senast reviderat: Kommunstyrelsen 2024-05-21, § 139

Giltighetstid: Tillsvidare

Diarienummer: 2024-455

Dokumentansvarig: Ekonomidirektör

Adresserat till: Samtliga nämnder och förvaltningar

Relaterade styrdokument: Kommunkoncernens gemensamma Finanspolicy, Borgenspolicy, Riskinstruktion samt kommunens egna Finansregler, Riskinstruktion och Placeringsriktlinjer och Policy för elhandel

Innehåll

Sammanfattning.....	6
1 Inledning	6
1.1 Syfte och omfattning.....	6
1.2 Fastställelse och omprövning	6
2 Upplåning.....	6
2.1 Likviditetsreserv.....	6
2.2 Ansvar för Kommunens upplåningsverksamhet.....	7
2.3 Skuldportföljer och förfalloprofil.....	7
2.4 Lånelimit.....	7
2.5 Tillåtna instrumenttyper	7
2.6 Tillåtna motparter.....	8
3 Placering.....	8
3.1 Hantering av överskottslikviditet	8
3.2 Ansvar för kommunens placeringsverksamhet	8
3.3 Placeringsportföljer.....	8
3.4 Tillåtna motparter.....	9
3.5 Tillåtna instrument vid placering	9
4 Valutahantering och valutariskhantering.....	9
4.1 Tillåtna instrumenttyper	9
4.2 Tillåtna motparter.....	10
4.3 Valutariskhantering.....	10
4.4 Riskmått	10
4.5 Valutarisklimit	10
4.6 Ränteriskhantering	10
5 Räntederivat.....	10
5.1 Om derivatinstrument	10
5.2 Användning av derivat inom Linköpings kommun	11
5.3 Begränsningar	11
5.4 Tillåtna räntederivat	11
5.5 Limiter derivat och swapkontrakt	12
5.6 Tillämpning	12
5.7 Rating.....	12

6 Tillåten ränte-och kreditrisk vid placering	13
6.1 Tillämpning	13
6.2 Ratingbedömningar	13
6.3 Placering av medel i utländsk bank.....	13
7 Tillåtna motparter vid upplåning	14
7.1 Bilaterala lån.....	14
7.2 Värdepappersupplåning.....	14
8 Tillåtna motparter vid valutahandel	14
9 Tillåtna motparter vid handel med derivatkontrakt	15
Bilaga 1 Ratingdefinition	16
Bilaga 2 Riskdefinitioner.....	17

Revideringshistorik

Diarienummer	Ändring
KF 2017-04-25	Ursprungsdokument antaget
Diarienummer KS	2.5 Förmedlade lån och lånelöften. Förtydligande om att Kommunen kan förmedla lån och lånelöften till koncernbolagen
KS 2021-01-16 KF 2021-01-27	2.6 Tillåtna instrument i skuldförvaltningen Uppdaterad så att tabellen överensstämmer med Kapitel 5.
	3.3 Placeringsportföljer. Likviditetsportfölj/övriga obligationsplaceringar struken
	3.5 Tillåtna instrument i placeringar. Förtydligande om att både börsnoterade- och o-noterade värdepapper är tillåtna. Förtydligande om att värdepapper med exponering mot infrastruktur är tillåtna. Förtydligande om att ränteswappar är tillåtna.
KS 2024-05-21 KF 2024-05-28	2.3 Beskrivning av kommunens upplägg med internbank och riskbegränsning. 3. 3 Avkastning anges i procent, ej kronor. Borttag av Koncernkonto o Likviditetsportfölj. Långsiktig placeringsportfölj namnändras till medelsförvaltning. 3.5 Borttag aktier till förmån för aktiefonder. Borttag specialfonder till förmån för Alternativa placeringar. Borttag derivat. 4.3 Borttag valutasäkring köp o sälj utländsk valuta. Inget som kommunen hanterar. 4.6 Förenkling av begrepp. För placeringar styrs ränterisken med jämförelseindex och för skuldhanteringen styrs ränterisken via normportfölj. 6.1 Ny tabell för Tillåtna motpartner 6.3 Borttag förtydligande kring fonder. 7.1 Ny formulering kring vem som hanterar bilateral upplåning och ansvar.

Sammanfattning

Kommunens egen riskinstruktion kompletterar kommunens egna Finansregler och kommunens egna Placeringsriktlinjer. Riskinstruktionen innehåller anvisningar avseende upplåning, utlåning/placeringar, valuta- och ränterisklimiterna samt motpartslimiterna.

1 Inledning

1.1 Syfte och omfattning

Syftet med kommunens egen riskinstruktion är att den ska komplettera kommunens egna finansregler med innehåll enligt nedan.

Denna riskinstruktion gäller för Linköpings kommun och ska ange preciseringar, begränsningar och ramar för riskhanteringen och ska tolkas som den yttersta gränsen för vad som är tillåtet och inte som rekommenderad nivå.

Utöver denna riskinstruktion ska det finnas en riskinstruktion för kommunkoncernen.

1.2 Fastställelse och omprövning

Riskinstruktion är fastställd av kommunstyrelsen.

Instruktionen ska omprövas och beslutas av kommunstyrelsen gång per mandatperiod, eller vid behov.

Kommunledningsförvaltningen (ekonomistaben), finansfunktionens Back Office ska löpande följa och rapportera utnyttjandet av de finansiella riskerna inom kommunen och kommunkoncernen. Finanschefen ska föreslå lämpliga förändringar av denna instruktion.

2 Upplåning

2.1 Likviditetsreserv

Likviditetsreserv definieras som summan av bankkontotillgodohavanden samt tillgängliga checkkrediter. Likviditetsreserven syftar till att upprätthålla nödvändig betalningsberedskap för löpande utgifter.

Kommunen ska ha en likviditet som motsvarar minst en månads löpande utgifter.

Likviditeten ska vara tillgänglig inom en vecka.

2.2 Ansvar för Kommunens upplåningsverksamhet

Kommunledningsförvaltningen (ekonomistaben) svarar för all upplåning, för kommunens räkning, av såväl tillfälliga som långfristiga likviditetsunderskott på den externa marknaden.

2.3 Skuldportföljer och förfalloprofil

Kommunen agerar internbank för kommunens egna skulder samt för dotterbolagens upplåningsbehov.

Kommunstyrelsen beslutar kring en fiktiv normportfölj med en fastställd kapitalbindningsprofil och räntebindningsprofil. Tillåtna avvikelser i upplåningsportföljen i förhållande till normportföljen ska specificeras.

Vid konstruktion av förfalloprofil ska hänsyn tas till ändamål och syfte (kortsiktig eller långsiktig tidshorisont) med upplåningen, och storleken på aktuell lånevolym.

Avvikelsen från den fiktiva normportföljens förfalloprofil ska rapporteras till kommunstyrelsen som kan besluta om tillfälligt undantag.

2.4 Lånelimit

Kommunfullmäktige beslutar årligen om kommunens lånelimit.

2.5 Tillåtna instrumenttyper

Följande instrument får användas i skuldförvaltningen

Depositlån

- Reverslån
- Obligationer och certifikat
- Repotransaktioner¹
- Valutaswappar, valutaränteswappar

För samtliga instrument ovan gäller att konstruktioner med rörlig eller fast ränta och även sk 0-kupongränta² är tillåtna.

I syfte att begränsa ränterisk och refinansieringsrisker ska derivatinstrument användas när sådana transaktioner är ekonomiskt fördelaktiga och samtidigt ändamålsenliga. Det är tillåtet att kombinera instrumenten ovan.

¹ Kortsiktig belåning av värdepapper, av engelskans Sale and repurchase agreement

² 0-kuponginstrument är skuldebrev som omsätts till ett värde som är lägre än var gäldenären betalar ut på förfalldagen. Inga räntebetalningar görs under lånets löptid.

2.6 Tillåtna motparter

Tillåtna motparter i kommunens upplåningsverksamhet beskrivs i kapitel 8 Tillåtna motparter vid upplåning.

3 Placering

3.1 Hantering av överskottslikviditet

Om kommunen är nettolåntagare ska kommunen i första hand använda eventuell överskottslikviditet till att amortera låneskulden. Vid tider då kommunen har en nettoskuld kan kommunfullmäktige ändå besluta om att medel kan sättas av för placering med särskilda ändamål, t ex pensionsmedelsplaceringar.

3.2 Ansvar för kommunens placeringsverksamhet

Kommunledningsförvaltningen(ekonomistaben) svarar för all placering av såväl tillfälliga som långfristiga likviditetsöverskott på den externa marknaden.

3.3 Placeringsportföljer

Kommunen ska, utifrån syfte och målsättning med placeringarna, fördela placeringar i olika portföljer.

För respektive portfölj ska sättas ett avkastningsmål uttryckt i procent av avsatt kapital/marknadsvärde och ett riskmål uttryckt i kronor eller i procent av marknadsvärde. Avkastningsmålet uttrycks som en genomsnittlig årlig avkastning under en viss tidsperiod. Ett riskmål uttryckt i kronor eller i procent av marknadsvärde bör komplettera avkastningsmålet.

Utöver avkastningsmål kan beslut tas om budget för realiserat resultat från placeringsportföljerna. Budgeterat resultat avser alltid realiserat resultat för ett specifikt kalenderår och tillåts därför avvika från avkastningsmålet som inbegriper både orealiserad och realiserat resultat och som avser ett årligt genomsnitt.

Jämförelseportfölj - Benchmark

Till varje portfölj ska en jämförelseportfölj, s k benchmark, tilldelas. Jämförelseportföljens syfte är att utgöra underlag för portföljanalyser och för utvärdering av förvaltningen.

Avkastningsmål och risk

Kommunstyrelsen fastställer avkastningsmål, riskacceptans, jämförelseportfölj och eventuella ytterligare restriktioner för varje portfölj minst en gång per budgetperiod eller vid behov. Avkastningsmålet ska vara kopplat till aktuell budget.

Följande placeringsportföljer portföljer ska finnas

- Koncernkontolikviditet, placeringar i kortfristiga räntepapper med hög kreditvärdighet.
- Medelsförvaltning; räntepapper, räntefonder, svenska och utländska aktiefonder samt möjlighet till placeringar i alternativa investeringar.
- Pensionsmedelsportfölj; räntepapper, räntefonder, svenska och utländska aktiefonder samt möjlighet till placeringar i alternativa investeringar.

3.4 Tillåtna motparter

Tillåtna motparter specificeras i kapitel 7 Tillåtna motparter vid placering.

3.5 Tillåtna instrument vid placering

Följande instrument får användas i placeringsverksamheten

- Deposit
- Reverser
- Obligationer och certifikat
- Omvända repotransaktioner³
- Svenska och utländska aktie-, ränte-, blandfonder
- Alternativa placeringar (såsom private debt, infrastruktur, fastighet, private equity)

För samtliga ränteinstrument ovan gäller att konstruktioner med rörlig eller fast ränta och även sk 0-kupongränta⁴ är tillåtna.

För fondplaceringar gäller att kommunen kan välja utdelande fonder eller icke utdelande fonder beroende av syfte och målsättning med förvaltningen.

4 Valutahantering och valutariskhantering

4.1 Tillåtna instrumenttyper

Vid handel med valuta är det tillåtet att använda sig av såväl avista- som derivatinstrument enligt följande lista

- Avista/Spot
- Terminer/Forwards
- Valutaswappar
- Optioner⁵
- Valutaränteswappar

³ Köp av värdepapper med avtal om framtida försäljning, d v s en omvänd repotransaktion.

⁴ 0-kuponginstrument är skuldebrev som omsätts till ett värde som är lägre än vad gäldenären betalar ut på förfallodagen. Inga räntebetalningar görs under löptiden.

⁵ Vid handel med optioner krävs att kommunen har systemstöd för bevakning av sk ickelinjära risker.

4.2 Tillåtna motparter

Tillåtna motparter beskrivs i kapitel 9 Tillåtna motparter vid valutahandel.

4.3 Valutariskhantering

Kommunen ska valutakurssäkra lån och räntebetalningar i utländsk valuta momentant vid lånebeslutet. Valutakurssäkring ska göras med lämpligt valutainstrument inom ramen för denna instruktion. Valutarisk definieras nedan i 4.4 Riskmått.

Vid löpande hantering av valutarisk uppkommen ur placeringar i utländska värdepapper ska hänsyn tas till värdeförändringen i den underliggande tillgången. Kommunen ska se till att valutasäkringen inte är för stor eller för liten med utgångspunkt i det gällande marknadsvärdet på den underliggande tillgången.

4.4 Riskmått

En antagen momentan förändring av valutakursen med 5 procent i utländsk valuta gentemot svenska kronor får högst resultera i en värdeförändring av motvärdet på den utländska skulden med ett givet belopp. Beloppen anges nedan under 4.5 Valutarisklimit.

I samband med att kommunstyrelsen beslutar om särskilda direktiv för respektive portfölj kan beslut också tas om att begränsa valutarisken för respektive portfölj uttryckt i procent.

4.5 Valutarisklimit

Valutarisklimiten för kommunen är högst 10 mnkr.

4.6 Ränteriskhantering

För kommunens portföljer; Likviditetsportfölj, Medelsförvaltning och Pensionsmedelsförvaltning beslutar kommunstyrelsen om en jämförelseportfölj baserat på valda index. Valda ränteindex har en förutbestämd duration. Läs mer under 6.1

För kommunens skuldportfölj ska kommunstyrelsen besluta om normportfölj för att styra ränterisken.

5 Räntederivat

5.1 Om derivatinstrument

Derivatinstrument t ex optioner eller terminer är finansiella instrument vars marknadspris baseras på värdet av en underliggande vara t.ex. en aktie eller en obligation. Förändras priset på den underliggande varan så förändras priset på derivatet.

Komplexiteten i derivatkontraktens konstruktion varierar från låg till mycket komplex.

Beroende på om man är köpare eller säljare av derivatkontraktet påverkas värdet av derivatet olika om priset på den underliggande varan förändras.

Derivatinstrument kan användas i tre olika syften

- Öka riskexponering
- Minska riskexponering
- Arbitrage, riskfri vinst

5.2 Användning av derivat inom Linköpings kommun

Kommunen ska ha ramavtal avseende derivat med minst tre affärsbanker samt bör ha avtal om central motpartsclearing avseende derivat med minst ett Clearinghus.

Kommunen ska använda derivatinstrument när så är affärsmässigt motiverat och på ett sådant sätt att kommunen inte utsätts för onödiga eller icke önskvärda risker.

Kommunen ska bara använda derivat för att justera riskexponeringen till önskad nivå i en specifik placerings- eller skuldportfölj som är strukturerade för ett särskilt ändamål.

Kommunen ska inte använda derivatinstrument i syfte att göra s k arbitragevinster eller att i spekulativt syfte söka exponering mot prisförändringar på underliggande finansiella instrument.

Kommunen ska heller inte avstå från att använda derivat om det är ett kostnadseffektivt sätt att uppnå beslutad riskexponering.

5.3 Begränsningar

Derivatkontrakt får bara handlas med motpart som kommunen har tecknat ramavtal med. Undantag är transaktioner i instrument clearade av en central motpart t ex NASDAQ OMX Stockholm, Eurex Clearing eller London Clearing House.

På samma sätt som för avistainstrument gäller att kommunen får bara använda derivatinstrument vilka man har en gedigen förståelse för hur de är konstruerade och hur priser på derivatkontraktet förändras med förändringen av priset på den underliggande varan.

5.4 Tillåtna räntederivat

Följande derivatinstrument är tillåtna

- Terminkontrakt
- FRA
- Ränteswappar
- Valutaränteswappar
- Optioner

Såväl kontantavräknade kontrakt som sådana med fysisk leverans av underliggande får användas.

Derivatkontrakt denomierade i andra valutor än SEK får användas om det är affärsmässigt motiverat.

5.5 Limiter derivat och swapkontrakt

Limitbegränsningarna avser aktuell exponering, d v s positioner med positiva marknadsvärden.

Motpart	Motpartsexponering per kategori, maximalt mnkr	Motpartsexponering per bank, maximalt mnkr
Svenska och utländska banker med en rating motsvarande minst A-	400	150
Svenska och Europeiska Clearinghus ⁶	Ingen beloppsbegränsning	Ingen beloppsbegränsning

Med syfte att minska motpartsexponeringen ska kommunen prioritera derivatkontrakt som avräknas löpande under kontraktets livtid. Tillåtna motparter vid handel med derivatkontrakt, se kapitel 10.

5.6 Tillämpning

Med motpart menas här den part som Kommunen har kreditrisk på, i normalfallet inte banken som möjliggör transaktion.

Motpartslimiterna i tabellen nedan gäller aggregerat för kommunens samtliga placeringsportföljer.

Vid tillfälle då instituten Standard & Poors, Moodys och Fitch sätter olika ratingbetyg ska det lägsta betyget gälla som gräns.

5.7 Rating

Tillåtna ratinginstitut/kreditbetyggivare är Standard & Poors, Moodys och Fitch.

⁶ Clearinghus verkar som central motpart i derivatmarknaderna och opererar under specifikt tillstånd från relevant finansinspektion i enlighet med EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister EMIR.

6 Tillåten ränte-och kreditrisk vid placering

6.1 Tillämpning

Limiters i tabellen nedan gäller aggregerat för kommunens medels- och pensionsportföljer.

Tabell 1				
Fondekategori	Ratingkrav	Durationskrav	Limit per kategori	Total limit per emittent
Stats- kommun- och Bostads- obligationer	Min AA-	Max Snittduration 7 år	Min 20% Max 100%	Stat 100% Kommun och Bostad 25%
Företags- obligationsfonder	Snittrating min BBB-*. Max andel under BBB- 15 %.	Max Snittduration 5 år	70%	5/10/40 regeln
Kortränta	Min BBB-*	Max snitt-duration och snittlöptid 1 år	50%	5/10/40 regeln

*Officiell rating eller motsvarande bedömd risknivå

Placeringar i enskilda obligationer ska sorteras in inom respektive fondkategori. För placering i enskilda företagsobligationer gäller begränsning om max 5% per emittent och endast investment grade.

6.2 Ratingbedömningar

RATING INSTITUT	RATING	
	KORT (>= 365 DAGAR)	LÅNG (> 365 DAGAR)
Standard & Poor´s Int.	A 1	Lägst A -
Standard & Poor´s Domestika Sverige rating	K 1	-
Moody´s	P 1	Lägst A3
Fitch	F1	Lägst A3

Tabellen ovan illustrerar de olika ratinginstitutens unika benämningar på de olika kreditbetygen för kort- respektive långfristiga krediter.

6.3 Placering av medel i utländsk bank

Kommunen kan placera medel i utländsk bank under förutsättning att valutarisken på kapital och ränta elimineras med en säkringstransaktion och att banken har en rating lägst A-.

7 Tillåtna motparter vid upplåning

7.1 Bilateral låne

Kommunen agerar Internbank och hanterar upplåning för dotterbolagens räkning.

Bilateral upplåning får i övrigt göras från motparter enligt nedan:

- Kommuninvest
- Svenska staten, statliga verk och av Svenska staten helägda bolag
- Banker med svensk bankkontroll
- Utländska banker med bankkontroll
- Svenska kommuner och landsting
- Svenska kreditmarknadsbolag under Finansinspektionens kontroll
- Supranationals⁷
- Övriga svenska och utländska motparter med lägst rating BBB+ nedanstående rating

Under lånets löptid bör finansieringen bevakas om en motpart åsätts en rating under BBB+. I sådana fall tar finanschef tillsammans med ekonomidirektör beslut kring förtidslösen av lånet.

7.2 Värdepappersupplåning

För upplåning via certifikat eller obligationer ska emissionsinstitutet ha en rating om lägst BBB+.

8 Tillåtna motparter vid valutahandel

Valutahandling – vid ingång av ett avtal om valutaderivat eller andra valutaavtal ska motparten vara:

- 1 Banker med svensk eller utländsk bankkontroll och med lägst nedanstående rating, eller utländska banker med motsvarande svensk kontroll och med lägst nedanstående rating.
- 2 Fondkommissionärer och övriga finansiella motparter med lägst nedanstående rating.

RATING INSTITUT	RATING	
	KORT (>= 365 DAGAR)	LÅNG (> 365 DAGAR)
Standard & Poor's Int.	A 1	Lägst A -
Standard & Poor's Domestika Sverige rating	K 1	-
Moody's	P 1	Lägst A3
Fitch	F1	Lägst A3

⁷ T ex Europeiska investeringsbanken, Nordiska investeringsbanken

Om motpartens rating försämras till under BBB+ och samtidigt ett för kommunen positivt marknadsvärde har utvecklats, så ska positionen bevakas.

9 Tillåtna motparter vid handel med derivatkontrakt

Derivat – vid ingång av ett derivat ska motparten vara:

- Banker med svensk eller utländsk bankkontroj och med lägst nedanstående rating.
- Fondkommissionärer och övriga finansiella motparter med lägst nedanstående rating.

RATING INSTITUT	RATING	
	KORT (>= 365 DAGAR)	LÅNG (> 365 DAGAR)
Standard & Poor´s Int.	A 1	Lägst A -
Standard & Poor´s Domestika Sverige rating	K 1	-
Moody´s	P 1	Lägst A3
Fitch	F1	Lägst A3

Om motpartens rating försämras till under BBB+ och samtidigt ett för kommunen positivt marknadsvärde har utvecklats så ska positionen bevakas.

Om ett lån finns med motparten så bör möjligheter till nettning ses över i de existerande derivatavtalen innan affärerna stängs eller säljs av efter beslut på ledande nivå i respektive enhet.

Bilaga 1 Ratingdefinition

Investment Grade			
S&P	Moody's	Fitch	
AAA	Aaa	AAA	Högsta kvalitet, lägsta kreditrisk
AA+	Aa1	AA+	Hög kvalitet, mycket låg kreditrisk
AA	Aa2	AA	Hög kvalitet, mycket låg kreditrisk
AA-	Aa3	AA-	Hög kvalitet, mycket låg kreditrisk
A+	A1	A+	Övre till medium kategori, låg kreditrisk
A		A2	Övre till medium kategori, låg kreditrisk
A-		A3	Övre till medium kategori, låg kreditrisk
BBB+	Baa1	BBB+	Mediumkategori med visa spekulativa inslag och moderat kreditrisk
BBB	Baa2	BBB	Mediumkategori med visa spekulativa inslag och moderat kreditrisk
BBB-	Baa3	BBB-	Mediumkategori med visa spekulativa inslag och moderat kreditrisk

Speculative grade			
S&P	Moody's	Fitch	
BB+	Ba1	BB+	Har spekulativa inslag med betydande kreditrisk
BB	Ba2	BB	Har spekulativa inslag med betydande kreditrisk
BB-	Ba3	BB-	Har spekulativa inslag med betydande kreditrisk
B+	B1	B+	Spekulativ placering med hög kreditrisk
B		B2	Har spekulativa inslag med betydande kreditrisk
B-		B3	Har spekulativa inslag med betydande kreditrisk
CCC	Caa1	A3	Låg kvalitet med mycket hög kreditrisk
CC	Caa2	CC	Låg kvalitet med mycket hög kreditrisk
C		Caa3	Låg kvalitet med mycket hög kreditrisk
		Ca	Mycket spekulativ, i eller nära betalnings-inställelse viss möjlighet att få tillbaka kapitalet

Källa SEB 14 Februari 2014

Bilaga 2 Riskdefinitioner

• Likviditetsrisk

Likviditetsrisken avser risken att kommunen inte har tillräcklig betalningsberedskap för förutsedda och/eller oförutsedda utgifter.

Likvida medel definieras som:

- Kassa, bank
- Outnyttjade beviljade/bekräftade kreditlöften
- Outnyttjade checkräkningskrediter
- Outnyttjad intern limit i koncernkontot
- Placeringar som är godkända inom ramen för denna riskinstruktion

Likviditetsrisk vad avser placeringar är risken att inte i önskad omfattning och vid önskat tillfälle kunna sälja sin placering. Likviditetsrisk hanteras genom att reglera tillåtna instrumenttyper.

• Finansieringsrisk

Finansieringsrisken definieras som det lånebehov som inte kan täckas i ett ansträngt marknadsläge. Finansieringsrisken uppstår om kommunen blir för beroende av en finansieringskälla och att relationerna med denna försämras. Finansieringsrisk innebär även att tillgången på kapital i marknaden försämras såväl på lång som på kort sikt.

Kapitaltillgångstid (återstående löptid) avser den genomsnittligt vägda löptiden på den totala lånestocken. Löptiden på kortfristig upplåning förlängs med löptid för bekräftade kreditlöften som inte är uppsägningsbara innan den kortfristiga upplåningen löper ut. Kredittiden utökas alltså med den i kreditlöftet maximalt utlovade upplåningstiden.

• Ränterisk

Ränterisk är ett uttryck för variationer i räntor och ett mått på den påverkan en oväntad ränteförändring kan få på finansnettot.

Ränterisk avser risken för negativ påverkan på kommunens resultat- och balansräkning till följd av förändringar i ränteläget. Då marknadsräntan stiger är korta räntebindningar en risk då detta får ett direkt genomslag i resultatet. Då marknadsräntan går ner är långa räntebindningar en risk då kommunen inte lyckas utnyttja denna nedgång vilket kan ge negativ inverkan på resultatet jämfört med våra konkurrenter.

Med ränterisk avses även risken att värdet av räntebärande skulder och derivat förändras vid en förändring av marknadsräntan. Ränteexponeringen utgörs av räntebärande skulder och derivat.

Det är därmed viktigt att det finns en avvägning mellan fasta och rörliga räntor i portföljen och att förhållandet sätts med hänsyn tagen både till affärsmässiga förhållanden och till utvecklingen på räntemarknaden.

• Valutarisk

Valutarisk är ett uttryck för att värdet av flöden, lån och placeringar i främmande valutor förändras vid en oväntad förändring av valutakursen. Valutarisken är risken att t ex ett köp i utländsk valuta fördyras vid en valutakursförändring av den svenska kronan.

Med valutarisk avses därför risken för negativ påverkan på resultat- och balansräkning till följd av förändrade valutakurser. Om t ex kommunen har skulder i utländsk valuta och svenska kronan försvagas gentemot denna valuta har skulden ökat, allt annat lika.

- **Kredit- och motpartsrisk**

Kredit- och motpartsrisk vid placering av likvida medel och i handel med exempelvis el och finansiella kontrakt definieras som risken att motparten inte fullgör sina åtaganden, d v s att kommunen inte erhåller likvid för en placering.

Motpartsrisk vid finansiering (upplåning) är risken att låntagaren lider förlust på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden till fullo och i tid.

Motpartsrisk vid valutahantering är risken att lida förlust på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden till fullo och i tid.

Motpartsrisk hanteras genom att fastställa vilka motparter som är tillåtna och i vilken omfattning.

- **Genomsnittlig räntebindningstid**

Genomsnittlig räntebindningstid definieras som ett vägt genomsnitt av räntebindningen i förhållande till skuldvolymen. Detta mått ska endast ge en indikation på om normportföljen utnyttjas till en lång eller kort position på räntekurvan i förhållande till det utrymme som givits för att disponera ränterisken.

- **Genomsnittsränta i skuld- och derivatportföljen**

Genomsnittsräntan bör beräknas för att ge en indikation på vilken räntekostnad portföljen i genomsnitt har. Den säger dock ingenting om hur ränterisken hanterats.

- **Marknadsvärdering av skuld- och derivatportföljen**

En nuvärdesberäkning av skuldportföljen och dess räntederivat bör göras för att visa på vilken potentiell vinst eller förlust det finns i den existerande ränteportföljen vid avyttring av skulder och räntederivat.

- **Ränterisk i förhållande till resultaträkningen**

En beräkning av räntekostnadsförändringen om räntekurvan stiger/sjunker parallellt med en procentenhet under ett respektive två år. Detta för att se hur räntekostnaden kan komma att slå på resultatet.